

[Lowzow]

Når vi skal diskutere landbrugets problemer, må vi også se på dem som nationale – det har flere været inde på – og vi deler problemerne med mange andre erhverv i dette land. Når vi skal se på, hvilket grundlag man har forhandlet på, må man altså se på, at det danske landbrug har et hovedproblem, og det er den høje rente. Den rammer dette erhverv hårdere end noget andet, fordi vi har den meget langsomme omsætningshastighed – man kan groft sige, at omkring et år er en normal omsætningshastighed for de grundlæggende varer i landbruget – og vi har det enorme kapitalbehov, som i sig selv bygges op af den høje rente og større kapitalbehov osv. osv., kædet sammen med hele landets økonomi. Hvis vi ser på, hvordan det har udviklet sig i den tid, vi har været i Det europæiske Fællesskab, kan man se, at et vejet gennemsnit af den effektive rente på nyoptagne obligationer viser, at man i 1971-72 måtte regne med en rente på godt 12 pct. for landbruget på disse papirer, mens man i 1977-78 er kommet op på en rente på 16,9 pct., vist 16,4 pct. i de sidste måneder, altså en enorm rentestigning, og hvis vi skal sammenholde det med de lande, vi skal konkurrere med, svarer det næsten til den dobbelte rente af, hvad man er pålagt i disse lande.

Der har fra landbrugets side været ført regnskab over, hvad det betyder, og det viser sig, at hvis man investerer i nye stalde, så sluger denne overrente i den første årrække simpelt hen det overskud, der skulle være blevet til landmanden til arbejds løn. Det vil sige, at for at betale denne rente må han afskrive en fortjeneste i de første år, han kører med nyinvestering. Det er ganske givet, at det gør det meget tvivlsomt for mange at kaste sig ind i en sådan investering, hvor endda mange andre ting også er usikre. Det er givet, at dette forhold kan EFs priser overhovedet ikke tage hensyn til. Det er et rent dansk problem, som det må påhvile de danske politikere at få kædet ind i billedet omkring landbruget og landbrugets priser.

Meningen var, som det også er sagt her i dag, at vi skulle have samme priser på landbrugsvarerne i hele EF og dermed have en jævn flydning af varerne, både de færdige produkter og råstofferne. Men så kommer jo den generelle økonomi ind og vælter hele idealbilledet. Det er valutasingningerne, der for en stor del er den ødelæggende faktor for

landbrugets prisforhold. Tag f. eks. D-Marken: da vi gik ind i fællesmarkedet, skulle der 100 DM til 13,25 £. I dag er det sådan, at man for 100 DM får 26,50 £, altså et meget stort prissving bare i årene fra 1971 til 1978. Det giver de nok så bekendte spændinger landene og priserne imellem, og undervejs har man så arbejdet med grønne valutaer for at få en fast pris, der ikke tog hensyn til dette.

Når man så får den stadige variation alligevel på valutaerne, holder de grønne valutaer ikke, og så er man nødt til at komme ind med de monetære udligningsbeløb, som alle er enige om er nødvendige for en kortvarig regulering af disse valutaudsving. Men det, som jeg i øvrigt tror markedsudvalget har været enig om i det sidste par år, er, at når disse udligningsbeløb er kommet ind, har de ikke været til at få væk igen, og de er blevet en politisk faktor i de lande, der desværre er større og stærkere end vi. Det har faktisk ikke været til at få dem fjernet, og selv om der har været en tendens til det denne gang, er den meget lille.

Hvis vi ser på spændingen, hvad forskellen er på disse beløb i øjeblikket og så den reelle valuta, er det sådan, at England kører med en plusværdi på 34 pct., Italien med en plusværdi på 19 pct. og Frankrig med en plusværdi på 18 pct., mens Tyskland har en minusværdi på 7,5 pct. Det vil altså sige, at disse plusværdier var reelt det, som fødevarerne burde stige med i England, hvis vi fik en valuta, der svarede til den reelle valuta, hvis den grønne valuta blev sat lig med den reelle valuta. Det eneste land, der ligger så nogenlunde neutralt over for dette, er Danmark, fordi vi fulgte vores tre devalueringer i 1976 og 1977 op med en regulering af den grønne valuta med det samme. Men på dette grundlag, med en stærk forvriddning, med en stærkt ændret politisk betydning af disse spændinger, er man altså gået til forhandling fra dansk side i EF, og så kan man sige: og i øvrigt ikke fået forrykket ret meget i det generelle billede.

Det er klart, at prisfastsættelserne er altid et kompromis. Det er i øvrigt næsten utroligt, at man kan lave et kompromis mellem så forskellige interesser som dem, der findes i disse lande. Jeg kan da godt glæde mig over, også på landbrugsministerens vegne, at han har vundet erfaringer ved det, det er nok ik-